DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GERANT:

NĂM THỨ 11 — SỐ 1117 | 土曜九月初二日 | NGÀY THỨ BA 5 OCTOBRE 1937

TIẾNG-DÂN

GIÁ BÁO: MỖI SỐ 0$04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 Sáu tháng 3$50
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 Sáu tháng 6$00
Báo đã và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, Đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Đánh giây thép: TIENGDAN HUE

Quản-lý TRẦN DINH-PHIÊN

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° A9964

Thù vặt là cử chỉ của kẻ hèn.

CÁI LỐI
« Thù vặt phao vu »
RẬT ĐÊ HÈN CỦA NGƯỜI NAM TA
(VU CHO VỊT PHÁ LÚA, TRÓI NGƯỜI GIẢI QUAN)

Kể cái khoa «thù vặt, phao vu» thì có lẽ người Nam mình chiếm giải quán quân trên hoàn cầu mà chả có dân tộc nào dám so sánh:

Anh A trước có đứng đơn kiện bác đại hào mục nọ xâm chiếm công điền, nhân nhịp lộn xộn, A bị ghi tên vào sổ tình nghi, vì bác hào mục kia đặt đều mật cáo!

Chú X chỉ trích thầy lý về sự xớ bớt số tiền làm đình sửa miếu; đến kỳ nộp thuế, bác lý có ý thâu phủ ngạch thuế, một cách quá mực, làm cho X phải cải cọ, đặng gia cho cái tội «phản kháng, xỉ mạ», giải quan trị cho đáng kiếp!

Bác cai coi sở...cứ chận ngọn tiền công cu li, bọn cu li kêu nài; độ vài tuần sau, bác đâm thọc thế nào mà mấy người làm đầu trong đám kêu nài kia bị chủ đuổi!

Suy ra đến hạng có học vấn, có chức trách cũng thường thấy cái trường hiệp «hiệp hiềm trả nửa» đê hèn đó.

Nhưng trên còn là nói theo «trừu tượng». Mới đây ký giả được nghe một sự thực, sự thực đương sốt dẻo, là chuyện «vu vịt phá lúa», xảy ra ở làng Yên thọ, phủ Hưng nguyên (Nghệ an) dưới nầy:

Người ta nói: Nguyên tại làng Yên thọ, xã Yên pháp, tổng Đồ yên, lúc tôn Nguyễn Nhượng làm phó lý, thông đồng với hào cựu bán 8 mẫu công điền của công dân. Trong đám dân có Ngô Thế đứng đơn kiện, được quan xử công bình, bắt bọn mua ruộng ấy phải trả ruộng đặng quân cấp cho dân, còn nguyên tiền thì cứ rỉ lưng bọn Ng. Nhượng mà đòi lấy.

Đáng lẽ bọn Ng. Nhượng tự biết đều lỗi của mình mới phải. Nhưng từ đó bọn Nhượng trở lại thù Ngô Thế; đã mấy lần đầu đơn vu khống Ngô Thế nầy nọ, nhưng quan xét Ngô Thế được vô can. Mới đây Ng. Nhượng lại vu cho Ngô Thế thả vịt hủy phá hoa cốc ruộng công; quan Phủ xét ra rõ là việc hiệp hiềm, nên bác đơn (Nguyên Ngô Thế có nuôi bầy vịt làm kế sanh nhai).

Bọn Nhượng càng tức giận, bèn xui tên Diện, tên Lộc... cả thảy gần 40 người, sớm ngày mùng 10 tháng 8 ta (14-9-37), tới vây nhà Ngô Thế, mở bầy vịt lùa ra giữa ruộng chưa cấy của Thế trước ngõ, vây đánh chết cả bầy vịt bốn chục con, rồi bắt trói cả vợ con và tên Thế, kèm bỏ vịt chết giải quan; vợ con Thế đi, còn Thế không chịu đi, bọn ấy đem đòn chạc bỏ Thế lên chỏng mà khiêng đi.

Vừa đi ngang qua tòa Sứ, Thế và vợ con dùng dằng, mang cả trói chạc chạy vào tòa kêu ca. Quan Sứ nghe tiếng xộn rộn, ra hỏi, bọn Nhượng bẩm vì tên Thế thả vịt phá hoại lúa, nên giải trình quan. Quan Sứ bảo mổ vài con vịt ra xem, trong bụng vịt không thấy có lúa, quan Sứ liền lên ô tô đi sang tòa Nam án Vinh, bắt dẫn cả bọn kia theo. Ngài cùng quan Tỉnh hội đồng lấy cung tiêu. Quan hỏi tên Lộc, ai xúi chúng bây mà dí được đông thế? Tên Lộc khai cựu Nhượng cầm roi tới bảo phải đi đập vịt... trong 40 người, đã khai đích danh 25 người.

Hiện Tỉnh giao về Phủ xét nghỉ.

Đấy câu chuyện thù vặt và phao vu, đại loại như vậy đó. Vụ nầy nhờ cái trí mẫn tiệp của quan Sứ «nói vịt phá lúa mà mổ bụng vịt ra không có lúa» nên lời ngọn phao vu của bọn kia, tất là quan trên sẽ trừng trị bọn ấy một cách xứng đáng.

Ký giả thuật chuyện trên nầy tiếc một đều là những chuyện «tình nghi» «phản kháng» và «xỉ mạ» v. v., nếu như có cách mổ bụng để khám nghiệm như chuyện «vịt ăn lúa» trên thì chắc nhiều kẻ trong ruột trống không, không có chút gì đáng nghi cả, chỉ là cái thói hèn «thù vặt trả nửa» của bọn vô lương.

THỨC-TỰ DÂN

VĂN VẬN

Cảnh nhà nông
(ở Trungkỳ)

Mấy ai vẽ rõ cảnh nhà nông,
Suốt tháng quanh năm biết mấy công.
Kiếp khổ mồ hôi pha nước mắt,
Bữa ăn, cơm sáo lẫn khoai đông!
Hạn khô lụt ngập tai liên tiếp,
Thuế nước xâu lăng chạy tứ tung.
Nghe nói Mỹ Âu trời cũng khác,
Nhà nông cũng sắm nổi xe rong!

...

Đọc tin thời sự cảm tác

Chẳng rõ vì đâu có giống người?
Lính thiếng tự phụ khác muôn loài!
Giết người lấn đất khoe nhân đạo!
Mạnh được hèn thua việc lẽ trời!
Giá đạo Bồ Đề thành quách đó!
Mưa bom Trung Nhật máu xương rơi!
Đại đồng binh đẳng đương xa lắc,
Tấn kịch tranh nhau cớ đâu hoài!

HOÀI CỔ
(Phan thiết)

CHUYỆN ĐỜI

Chiến tranh đời khoa học vô số là chiến lược mới lạ

Ở đời mới nầy, người ta nói «khoa học vạn năng» mà chẳng cho sự «vạn năng» thì công cuộc chiến tranh là rõ rệt hơn cả.

Thì họ đánh nhau, đánh nhau trên đất, và dưới hầm, đánh nhau trên mặt nước và dưới đáy biển, đánh nhau trên mấy từng mây giữa khoảng không. Tấn kịch giết nhau đó đã ghê gớm lắm rồi mà đã hết đâu. Họ còn đánh nhau bằng miệng, bằng bút, bằng nhật trình, bằng quảng cáo, bằng mũi kim, bằng lầm ngọn bỷ xảo mà không ai tưởng đến nữa.

Hãy xem tấn kịch Trung-Nhật chiến tranh hiện nay:

Tàu nói Nhật xâm lược lãnh thổ của Tàu, đang cố lực khuấy rối cuộc hòa bình Viễn đông, nên Tàu phải tự vệ; Nhật lại đổ lỗi cho Tàu là không giữ theo hiệp định đã ký và đang Cộng...

Tàu nói trận nào Tàu cũng đánh Nhật chết nhiều lắm, còn Tàu thì hư hại chút đỉnh; không quản Tàu bắn rơi đến hai Nhật trong 2 tuần đến trên 60 chiếc. Nhật lại nói Nhật hơn, phá hư trên 100 chiếc tàu bay của Tàu.

Tàu phô Anh, Mỹ biểu đồng tình với Tàu và có Nga giúp. Nhật lại có thêm Ý vào liên minh với mình và cho Hoàng đế sang Đức mua quân khí đến được.

Nhật phong tỏa các cửa biển Tàu thì Tàu hãm đăng không quân thả bom xuống tàu Nhật khi đi gần biển Tàu, và tổ chức đường hàng không để thông tin tức, và du vận quân khí do Mỹ sang Nga rồi đi về miền Tây an, Tứ xuyên, không thèm đi đường biển mà Nhật đã phong tỏa kín.

Đến chuyện dưới nầy lại càng thú hơn, là phụ nữ đối với chiến tranh:

Hiện cuộc Trung-Nhật chọi nhau nầy, kể Nhật và Tàu, lại hại về đàn bà chưa biết, chớ chịu hy sinh đem mình ra chiến-trường làm bia cho quả bom viên đạn, cũng làm mồi cho lưỡi lê mũi dáo, chính là hàng vạn hàng ức quân lính kia.

«Công thành một tướng muôn xương nát» — 將功成萬骨枯, cũng «xưa nay chiến địa mấy ai về» 古來征戰幾人回. Cái thảm kịch chiến tranh, ai cũng đau thương, mà đau thương nhất là phái phụ nữ, trong lúc vợ đưa chồng, mẹ đưa con đi tòng quân, tức là đưa vào chỗ chết mà trăm phần may có hy vọng một vài phần sống. Vì vậy nữ giới đối với cái cảnh bi thảm ấy, nảy ra 2 cái tâm lý:

1) Lẽ cần nguyện chồng con mình đánh thắng trận mà về.

2) Lẽ khỏi chết.

Do lòng cầu nguyện ấy, phụ nữ Nhật mới chế một tấm vải gọi là «thiên nhân châm» (mũi kim của ngàn người). Tấm vải nầy bằng một bức vải trắng, dài hơn 2 thước, rộng 6 tấc, lấy chỉ đỏ ra đường giữa đường cái ngũ ba, bất kỳ ai qua lại cũng đưa nhờ họ khâu mỗi người một mũi kim, khâu thành hình chữ thập (十) rồi tặng đức chồng ra trận. Theo cái nào mê tín của chị em Nhật thì quân sĩ mang tấm vải «ngàn mũi kim» ấy, sống bên cũng không đăng, nên chồng mình khỏi chết!

Đối với tấm vải «ngàn mũi kim» kia người Tàu cũng không chịu thua, lại lập «kháng địch cứu vong hội» ở Quảng châu, để nướng cho chị em Tàu một lá cờ thêu, để gởi tặng cho quân sĩ ra trận. Lá cờ ấy một rộng 3 thước, chính giữa thêu một cái tên bắn thẳng xâu bên cái mặt trời, khi thêu cái mũi kim cũng do phụ nữ từ tay nầy sang tay kia, mỗi người thêu một mũi kim.

Ở, tấm vải «kim ngân người» với lá

(Xem tiếp qua trang 2 cột 5)

Phương Mai

Quanh vụ án «tụ hội trái phép»

QUẢNG-NGÃI. — Vô vụ Bạch-nguyên Đáng, Tôn Cơ... ở làng Mỹ thạnh (Tư nghĩa), bị bắt giam tác tháng Mars 1936, tòa sơ cấp Tư nghĩa và tòa án Quảng ngãi theo điều 137 luật Hình khép vào án «hội kín», bọn Bạch nguyên Đáng (trong có Trần Toàn, làng Ba Lẽ, tổng Nghĩa hạ) từ 6 tháng đến 2 năm tù (T. D. trước có đăng).

Án ấy tư về Bộ Tư pháp. Ngày 31-5-37, tờ Bộ phúc, có sức cho làng Mỹ thạnh, thì Bộ chiếu theo điều 136 luật Hình «tụ họp trái phép» và điều 59 «tái phạm», tuyên án Bạch nguyên Đáng, Tôn Cơ, và Trần Toàn (vắng mặt) mỗi người 6 tháng tù, còn thì từ 3 tháng trở xuống 1 tháng phạt giam hay phạt bạc, đã sức tri tuân rõ ràng.

Ngày 22-9-37, Bạch nguyên Đáng, Tôn Cơ, ở mãn hạn 6 tháng tha về mà Trần Toàn chưa được tha (Toàn bị giam sau Đáng chừng nửa tháng). Hỏi thăm thì ra Trần Toàn bị thêm án treo 2 năm tù, không rõ nguyên nhơn tại sao.

Án của Toàn khác với án trong tờ Bộ phúc, thân nhân y lấy làm thất vọng mà không rõ nguyên nhân.

L. b. Kh.

Một người đàn bà giúp nạn dân 1.000$

Báo «Tân-Tiến» ở Sadec (Nam-kỳ) mới tổ chức thêm 1 đêm hát giúp nạn dân, kết quả thâu được 1.167$30, mà riêng bà Nguyễn-thị-Trượng ở tỉnh ấy giúp tới một ngàn đồng (1000$). Số tiền ấy đã giao Ủy ban cứu tế Đông-Pháp.

Có ai noi theo gương từ thiện nầy không?

TRUNG — NHẬT CHIẾN-TRANH

Phong trào bài Nhật rất sôi nổi ở Tàu và Anh

Quân Tàu thắng trận ở Thượng-hải và Lưu-hàng — Quân Nhật ném bom lung tung

QUÂN NHẬT PHẢI RÚT LUI

Tô châu, 29-9 - Quân Nhật cho 9 chiếc chiến xa chạy mấy chiếc máy bay nữa đến đánh Lưu hàng. Quân Tàu chống đánh riết. Trận nầy bắt đầu từ 4 giờ sáng hôm 27, mãi đến 4 giờ chiều mới thôi. Rốt cục, quân Nhật bị bại phải rút lui về Dương thất kiều.

QUÂN TÀU THẮNG TRẬN NỮA

Thượng-hải, 28-9 — Quân Tàu đã lấy lại được cái cầu giữa đường từ Lưu hà đi Dương hàng.

Thượng-hải, 29-9 — Sáng sớm hôm 28, quân Tàu tiến đánh một trận quân Nhật ở gần trường nữ học Á. quốc hạ Giang loan giết chết rất nhiều quân Nhật.

TÁM VẠN QUÂN CỘNG SẢN CHỰC ĐÁNH VỚI QUÂN NHẬT

Thiên-tân, 27-9 — Từ Đại đồng trở đi có 80 000 quân cộng sản chia làm 7 sư đoàn nấp sau cửa ải Nhạn môn quan, bên kia Vạn lý trường thành, cách phía bắc Thái nguyên chừng 16 cây số, để đợi quân Nhật tiến về phía nam là đánh.

PHONG TRÀO BÀI NHẬT Ở TÀU KỊCH LIỆT LẮM...

Thiên-tân, 27-9 — Một số võ quan Nhật đi thanh tra ở mặt trận Thang chân về có tuyên bố rằng hiện thời phong trào bài Nhật kịch liệt hơn năm 1932 nhiều. Trong quân đội Tàu có cả học sinh là những phần tử cốt cán hưa hẳn về việc bài Nhật và những tay phóng binh cầm súng.

MÁY BAY NHẬT LẠI CÔNG PHÁ NAM KINH — PHỐ KHẨU

Nam-kinh, 28-9 — Vào khoảng sớm mai hôm qua, máy bay Nhật lại tới Nam kinh, toan thả trái phá, nhưng thất bại. Đến chiều lại, một đoàn máy bay khác của Nhật công phá Nam kinh một lần nữa, rất có hiệu quả.

Sau đó đoàn máy bay ấy bay thẳng đến Phố khẩu, thả trái phá xuống làm hư nhà ga và mấy chục toa xe lửa.

... VÀ HÀNG CHÂU, NAM XƯƠNG, QUẢNG ĐỨC, NINH BA VÀ QUẢNG CHÂU...

Nam-kinh, 28-9 — Hôm qua 15 chiếc máy bay Nhật bay từ Hàng châu tới Nam xương (thả đồ ở ngoài tây), thả xuống các nhà ga Quan hạ, Kuba n, Kuanein, Yakou, các sân máy bay quân đụng của Tàu ở Quảng đức, Hàng châu, và Ninh ba, đều bị thiệt hại hoặc nhiều hoặc ít.

Hương-cảng, 28-9 — Cũng hôm qua, có 12 chiếc máy bay Nhật đến thả trái phá xuống Quảng châu, nhưng đường xe lửa từ Quảng châu đi Hán khẩu. Nhà ga chính Hoàng xa và mấy đoạn đường rầy bị hư hại; sự giao thông phải đình. Người ra có ba đây phố bị cháy; 30 người tử thương.

(Tiếp qua trang 3 cột 4)

NHÀ PHÁT MINH VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

CHUYỆN ÔNG MÃ-KHA-NÊ
(MARCONI)

Gia thế

Ngày 20-7-1937, nhà phát minh vô tuyến điện Marconi tạ thế ở thành La-mã, người thế giới xem như cái tang chung.

Theo các báo kể chuyện: ông ta sinh ngày 25-4-1874 ở xứ Bologna nước Ý, hưởng thọ 63 tuổi. Cha là người Ý, mẹ là người Ái-nhĩ-lan.

Quyền phát minh

Có nhà báo nói Marconi không phải là người phát minh ra vô tuyến điện, người phát minh trước là Heli, người Đức kia. Nhà báo ấy nói không đúng. Vì đã có một lần tranh cái quyền phát minh ấy, ông Marconi đã cùng Vô tuyến điện báo công ty ở Mỹ kiện tại Pháp-đình, rút cuộc quan tòa Mỹ K Townsend phán quyết xử cho Marconi được kiện.

Chúng ta nên biết lúc Họ Heli thí nghiệm vô tuyến điện ba, thì họ Mã vẫn còn nhỏ tuổi. Sau họ Mã nghiên cứu vô tuyến điện vẫn có chịu cái ảnh hưởng của họ Heli, chớ không phải là không. Song họ Heli mới thí nghiệm mà chưa có thành hiệu, nên quan tòa Mỹ phán xử, có nói:

«Từ năm 1887, họ Heli tuyên bố một thứ sóng điện thì đến họ Mã là người đầu tiên thực dụng thứ điện ba ấy».

Như đem vinh hiển phát minh vô tuyến điện mà qui cho họ Heli, thì như thầy họ Mã là Oliver Lodge, Righi, cùng bạn ông ta là William preece, và trước họ Heli như Moseweié (1864), đều có quyền phát minh ấy cả sao?

Vậy theo lời phán của tòa án Mỹ, nhận họ Mã là người thực dụng vô tuyến điện đầu tiên thì quyền phát minh và vinh dự ấy về họ Mã là lẽ đương nhiên.

Phấn đấu trong công việc phát minh

Nhà phát minh thường thường gặp những trở lực không ngờ, trải bao nhiêu phen phấn đấu khó nhọc mà sau mới chiến thắng. Marconi cũng chung cái công lệ ấy:

Ngày tháng 7 năm 1896, nhân bạn ông ta là Preece với sang nước Anh đặng thực nghiệm thứ điện kia, ông ta có mang theo đồ nghi-khí vô tuyến điện (Blik), cũng như thứ bình chứa điện, khi đến bến tàu, quan thuế kiểm trả viên nước Anh nghi là đồ ngụy hiểm, vứt quăng xuống biển, dầu ông ta cãi biện phân trần thế nào cũng vô hiệu.

Đứng trước cái khuẩn trạng ấy, không khác gì ông Edison (vua điện) thí nghiệm trên xe hỏa mà phải lửa cháy tung, bị viên xếp ga đánh cho một trận điếc tai.

Không chỉ thế, đồng thời lại có bọn thần kinh quá nhạy, nghe lời kích thích, nghi cho thứ điện của ông phát minh có phòng hại đến con mắt..., khởi lên phản đối nhao nhao. Nhưng tha hồ ai phản đối, ông ta chẳng thèm để em vào tai, cứ chân lên của mình kỳ cho đạt đến mục đích.

Khẳng khái và kiên nhẫn thay! Nên các nhà đại phát minh gặp những việc phản đối hay là giữa đường gặp bước khó khăn mà trở lui thì có lẽ trên đời không có sự phát minh nào cũng nên.

Lúc mới đầu thí nghiệm

Tốc độ của sóng điện vô-tuyến-điện, đi mau bằng sóng ánh sáng, mỗi giây đồng hồ đi được 3 trăm triệu công-xích (300 000.000 công-xích), giáp quả địa cầu 7 vòng.

Lúc họ Mã bắt đầu thí nghiệm, vì cách phát điện không đúng pháp và những máy thu điện cũng kém phần linh diệu, nên chỉ ở cửa trước cửa sau nhà ông ta thông nhau được mà thôi. Đối với lần phát biểu kinh nghiệm đầu tiên của ông ta, về khoảng cự ly trong sự thông điện (cửa trước cửa sau), nhiều người cho là làm đồ đến chơi, mà bảo ông ta mộng tưởng vô phát điện.

Nhưng không bao lâu, ông ta cố gắng sức làm tới, khoảng cự ly kia càng tăng rộng thêm, do cửa nhà ông dài ra đến trên 2 giặm Anh, rồi 4 giặm, rồi 9 giặm, rồi 12 giặm. Đến ngày 12-12-1901 thì đã thông tin vượt qua biển Đại tây dương ngay! Lúc ấy ông ta do điện đài Poldhu phát từ S. S. S. sang cho đến điện đài St. John Nựu Phòa Lan nước Mỹ. Sự thành công ấy, cao hứng bừng bột, ông ta không sự chiến thắng ấy, vui mừng không xiết, cũng như phương đông ta, anh học trò thấy tên mình trên bảng trạng nguyên vậy.

(Còn nữa)

HẢI-ÂU thuật

Hàng mấy vạn dân không cơm, không áo vì nạn lụt vỡ đê! Tình cảnh ấy, nào ai không động lòng!

Hãy nhìn một vài món tiêu mà cứu giúp bà con trong cơn hoạn nạn!

https://tieulun.hopto.org

TÂNH QUÁI KIỆT CỦA MUSSOLINI

(Điều ghét và điều yêu của ông ta)

Đời sống hằng ngày của nhà độc tài Mussolini, một số *Tiếng-Dân* trước đây đã thuật. Nay thuật cái tánh thương gì ét kỳ dời của tay độc tài ấy cho độc giả nghe để làm đàm liệu.

Mussolini ghét nhứt là Hitler (1), qui tộc, kim tiền, giống mèo và bọn lảo bà.

Vì sao ?

Từ có Hitler cầm quyền nước Đức, chia và cướp bớt quyền lực của ông ta ở Âu châu khá nhiều.

Từ nhỏ là tín đồ của Hào-nhi-ốc-duy-khắc, nên ghét qui tộc.

Ông ta không sắm của riêng. Nhà không nuôi mèo, vì cho mèo là nhu nhược. Không ưa bọn lảo bà, vì suy đồi vỏ khí.

Ông ta yêu gì ?

Yêu thành La-mã, vì quang vinh của thành ấy trên lịch sử về thời đại quá khứ làm cho ông ta hâm mộ hết sức.

Yêu đứa con gái nhỏ của ông ta, thường mình làm ngựa cho cô cởi chơi.

Yêu nông dân, đó là lòng tốt của nhà đại chính trị.

Yêu sách, yêu đọc sách, đó chính là nguồn gốc cho công nghiệp vĩ đại của nhà độc tài mà trên đời ít nhà chính trị nào yêu đọc sách hơn ông ta.

Yêu tàu bay, mà đã cởi lên thì thích đi thực mau và bay thực cao.

Trong những điều yêu ghét trên, thấy có điều khác người là ghét qui tộc, yêu nông dân, mà đều đáng làm gương cho đời là yêu đọc sách.

Công nghiệp, thủ đoạn của anh hùng độc tài, mở miệng ra khói, lên tiếng như sấm giông, trên đời có được mấy kẻ hơn mình, cần học ai nữa mà còn ham đọc sách ?

Rõ thấy chỗ khác người của Mussolini. Những kẻ học thức được một nửa mà lên mặt, có lề thẹn không ?

MỘ-ANH HÙNG

(1) Ghét Hitler, thế mà mới đây Mussolini sang Đức, tuy bắt mặt mừng, hai nhà độc tài gặp nhau tỏ bộ rất thân mật ! Bề là mách khéo nhà chính trị.

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ :

DẦU KHUYNH - DIỆP
KẸO KHUYNH - DIỆP
DẦU BA - CÔ
KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC
KEM VÀ PHẤN TOKALON
THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL
CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại :

HIỆU VIỄN - ĐỆ
Ở Bến-Ngự HUẾ

việc trong nước

HUẾ

Cứu kẻ sa chìm

Ngày 26-9-37, khi 9h15 Lê thị Thìa tức Nuôi, 18 tuổi, quán làng Tân hội (Quảng trị), ở tờ với bà Huỳnh thị Chương ở Impasse 3 quai An định, đương giặt áo quần sơi bến An định sơ ý sa chân té xuống sông. Người đứng đó thấy thì đông, mà không ai chịu cứu cả. Nghe tiếng xôn xao, người lính khố vàng Lê phước Quế, đứng ở cửa An định chạy tới, để cả quần áo nhảy tuốt xuống với thị Nuôi lôi bờ và xác nước. Một chốc thì ấy tỉnh lại khỏi chết.

Cái bốn nhảy thường có bỏ sa chưa luôn !

Tg

THỪA - THIÊN

Xâm tiêu bạc làng

Làng Cao đội xã, tổng Lương điền, huyện Phú lộc là làng đại xã, công điền công thổ nhiều. Kỳ năm ngoái và năm nay, trừ bao kỳ, tế và các khoản mãi hành, còn dư lại hơn 160$, vì chưa có hương bổn, nên làng tạm giao cho lý trưởng Nguyễn Thảo nhận trữ, có giấy tờ phân minh.

Đến ngày tháng hai năm nay, quan Huyện phát bằng hương bổn cho Võ Điều nhận làm việc, vay đã 7 tháng, mà không thấy lý trưởng giao số bạc 160$ ấy lại sách. Nghe đã lý Thảo chạy tay với kẻ nào tiêu số tiền ấy, nên không có đưa lại. Hương bổn đã có đơn kêu tại huyện.

Đin

Máy rouleau cháy, một người cai lý xuýt bị thiêu

Bồ Chí 25 tuổi, người làng Song tích, phủ Sơn tịnh, tỉnh Quảng ngãi, làm cai lý sở Lục lộ Thừa thiên, đương tráng dầu hắc đoạn đường thuộc địa số 1 trước nhà huyện Hương thủy.

Khi chừng 6 giờ tối ngày 27-9, người cầm máy rouleau sai Chí lấy cây đào hiệu thắp trên bên rouleau theo lệ thường; không ngờ gió thổi máy ấy lại rớt lửa, dầu xăng (essence) vào cây đèn ấy. Chí vừa đem đèn ra đánh quyết thắp, thì essence bắt ngọn đổ phừng lên. Chí hoảng hốt lấy khăn tay chụp ả cho tắt lửa, chẳng may dầu bén vào mình Chí, nên lửa tiếp vào cháy cả trái vế bên trái và sau lưng, chàng bàn tay trái thương tích rất nặng; nhờ có Đỗ Ôi là anh ruột Chí công làm cai lý ở đó, và các bạn đồng nghiệp xám lại kéo Chí ra và dập tắt được lửa.

Đã chở Chí lên bệnh viện Huế cứu chữa, xem ra bệnh tình cũng khá nặng.

P. V.

NGHỆ - AN

Xe hỏa đè chết người

Lúc 5 giờ chiều 27 Sep.embre chuyến tàu ở Phát trạch tới Vinh, đến đoạn gần Cống độ nhị, cách gare Vinh 2km, đè phải một người đàn ông.

Khi tàu đã qua rồi, người đi bên đường trông thấy một cái thây đã dứt đoạn mà còn dính nhau ở kề đường sắt, tiền hô hoán lên, người chung quanh đường phố đến xem, chốc lát có lính Cảnh sát, nhà chuyên trách đem xe và vải trắng đến, cho khiêng cái thây người bạc mệnh ấy lên nhà thương khám nghiệm.

Cứ như lời mấy người đi xem về thuật lại, thì người nầy độ trên 40 tuổi. Lúc xét ở chung quanh chỗ đó, thấy có một cái nón rách lăn ra bên đường, chưa rõ quê quán ở đâu.

Người ta đoán người nầy có lẽ vì đói rách khổ sở mà tự tử chăng?

L.T.

QUẢNG - BÌNH

Bắt kẻ trộm mà dung túng

Chúng tôi là dân làng Cổ hiền, tổng Trung quán, phủ Quảng ninh, mong quan trên trừ bọn gian trộm như sau nầy:

Mấy lâu nay, ở vùng Cổ hiền, Xuân dục..., bọn gian trộm đánh trộm bò, heo, đồ vật hóa, mà hương lý đương trách cứ đang tông. Như hôm rằm tháng 8 ta, ở phường chợ Cổ hiền, có bắt được tên Mọng (dân Phan hiền) và nhà Dương Trí (dân Minh hương) mà quảng, ngự lại phường, dân phường trình mới lý Trí M. đến xử. Lý M. buộc phường và Trí làm tờ trình bắt được trộm, bắt tên Mọng điểm chỉ vào tờ cung xưng là thuốc giảm nào cho Nguyễn Cung và Nguyễn Lin (Dân Xuân dục) Lý M. đã bắt đó để giải nạp quan, nhưng cứ để dự vừa suốt đêm mà chưa chịu giải. Trong đêm ấy, lý ta khiến dân lão kêu anh tên Mọng là Lê Liễu Lê Thoan xuống, bảo rằng : « Em mầy phạm tội trộm heo làm giấy mượn cả rồi, nhưng xét ra là nó làm mướn cũng có lẽ tha được. Hễ mầy có... chuộc tội thì tau tha cho »

Liễu nghe nói, xin về mượn anh rể nó là Nguyễn Hân dân Xuân dục), làm giấy chấp bảy thước tất trang vườn ở cho Lê Thoan (Khế viết ngày 16 8 ta, số bạc lời vốn 12$ hạn đến hết tháng giêng năm sau không chuộc thì mất đất có lý M. chứng nhận triện tích rõ ràng). Liễu và Thoan cầm 8$ nhờ lý M. nhận làm phúc, ông lấy bạc rồi cho phường và dân cạnh 1$. lý bảo phường và tên Trí đồi giấy cả làm giấy thế nhận là bắt làm trộm, bắt Mọng làm thêm một tờ thú nữa, rồi tha cho về

Hương lý có trách nhiệm canh phòng gian đạo mà dung tình dung thứ như trên, trách nào bọn gian đạo không tung hoành.

Mong quan trên xét.

Lương dân lai cáo

(Xem qua trang 3 cột 3)

Thầy Trù-trì chùa Quan-công suýt cháy thiêu

HUẾ. — Khi chừng 8 giờ tối ngày 30 Sep'embre vừa rồi ông khóa T. ở sau chùa Quan-Công tại đường bờ sông Gia hội (trước lộ đường Đồng-Khánh), vào chùa ấy lễ bái. vừa mới bước vào dưới nhà tăng, thấy lửa sáng rực, hoảng hốt la lên, thầy trì sự chùa ấy liền chạy đến, thì thấy thầy Trần-Nghĩa Thiện hạnh đại sư Trụ trì chùa ấy bị lửa cháy cùng mình. Các người nầy vội và lấy mền lại dập tắt được lửa, xem ra thì Đại sư bị thương tích cả người khá nặng, tăng chúng liền thuê xe chở thầy qua bệnh viện xin cứu chữa. Nhưng đến lối 4 giờ sáng ngày 1er Otobre, thì Đại sư Nghĩa tắt hơi.

Theo lời người trong chùa ấy, thì vì Đại sư sơ ý lấy chai dầu essence rót vào đèn, nên xảy ra tai họa ấy.

Lại có người ở gần chùa ấy nói rằng; vì Đại sư bỏ bê việc nhà sao đó mà lấy essence xối vào mình, rồi tự châm quẹt thiêu hủy.

P. V.

Vài chuyện lạ

Đình công.. phản đối giống khỉ

Tại đảo Ceylan mới đây có một cuộc đình công ở mấy sở trồng dừa rất nghệ. Nhân viên đình công nhất định yêu cầu chủ « khi nào đuổi hết giống khỉ đi », khỉ ấy họ mới chịu trở lại làm việc.

Có gì lạ đâu chỉ vì các nhà trồng dừa khôn quá, nhà nuôi giống khỉ để chúng bẻ dừa, vì khỉ hái lẹ lắng xấp người), làm cho công nhân phải thua sút.

Các chủ trồng trọt lý tất nhiên phải « đuổi bớt » công nhân bớn cũng » để cho vừa lòng bọn đình công, vì tình thế buộc không thể không xin họ được.

Xe lửa có hồ tắm

Hội kiến trúc đường xe lửa Nức-nước ở San Francisco bên Mỹ họ làm thiệt đẹp lắt sướng cho hành khách. Đã có xe lửa ở rộng rãi trong thả, không có đâu như như xe lửa ở ta, vậy mà người sự sắp đặt sa tan bàn ăn, tan có giường nằm, tan có phòng trang điểm, tan có phòng chớp bóng, mới rồi lại ra tan có hồ tắm.

Hồ tắm trên xe nầy, bề dài 22 thước tây, bề ngang 3 thước rưỡi, bề sâu của nước từ 1 đến 2 thước. Có quản tắm cho hành khách thuê, nhưng ngặt một điều là giá mỗi lần tắm, không phải ai cũng theo nổi !

Bệnh viện dưới đất

Tại kinh thành Prague (Tiệp-khắc) hiện nay đã lo kiến trúc một bệnh viện cho khác người ; bệnh viện dưới đất. Tuy ở dưới đất chứ cũng hẳn hoài, có nhiều tầng lầu cao. Từ trên mặt đất xuống cho đụng xóc tầng lầu trên chót của bệnh viện, cách đến 4 thước tây; bởi vậy, dầu có ai ở trên không cần bom xuống cũng không can gì đến tầng lầu đó chút nào, chưa nói mấy tầng dưới tất nhiên phải vững vàng không ngại gì lắm.

Lập bệnh viện lạ đời nầy không có gì khác hơn là Chính-phủ Tiệp-Khắc sợ tàn bay năm bom.

Trong bệnh viện, có phòng mổ xẻ, có phòng thí nghiệm, và dung nạp được 200 bệnh nhân.

Lớp xi-măng cối sắt bọc giữ trên nóc bệnh viện, là nơi bằng phẳng rộng rãi, để trẻ con vùng ấy chơi đùa.

Nghị-viên bên Anh độc-thân dử !

Trong nghị viện Anh có cả thảy 615 ông nghị, mà đến 200 ở độc thân. Số ấy làm cho mấy ông nghị có ba đầm, tính lợi hại cho nước nhà, bèn tìm cách lật các bạn đồng nghiệp chơi.

Trong một buổi họp gần đây, có đem vấn đề ấy ra bàn cãi, cho rằng mấy ông ở độc thân vậy là đều không hay cho nghị viện chút nào. Mọi người đều công nhận, làm thế thì dân số Anh phải kém đi, bất lợi cho nước.

Có ông nghị phải độc thân đang lên cái tờ lên ông có ý kiếm một chị vợ cho xứng để giúp việc bếp nung mà chẳng có người nào giỏi hơn bà mẹ ông, thế là không thêm có vợ.

Ông nghị John Carland, vẫn phải bảo thủ, có cho bạn đồng viện hay rằng số con gái sinh đẻ từ năm 1875 đến nay kém quá, làm cho không đủ số kể mấy bà mẹ ngày nay.

Ông Richard P.ikington lại đem ra một kế để bổ cứu tình hình ấy: « cứ mấy anh độc thân đánh thuế cho nặng ».

Còn ông William Beveridge, hiệu trưởng trường kinh tế ở Luân-đôn lại cho các bạn hay : nếu tình hình không thay đổi, « có ngày nước Anh sẽ tuyệt chủng.

Không biết các ông nghị trên nọ đời ấy có cảm lời ông William Beveridge mà quay lại trừ việc « đức dâm không ?

Thích lạ

Chuyện đời

(Tiếp theo trang 1)

có tiền bắn mặt trời» để tương đối nhau, như vậy cũng đã, có hơn thua là do sắng đạn gươm dáo của bọn quân sĩ, chớ tấm vải vói là cờ nầy, vẫn không hơn kém gì. Nhưng mấy nhà báng quen Tàu lại không chịu tin. Nhất định cho là cờ nầy có tinh thần đáng cảm hơn tấm vải kia mà họ nói nghe có lý lắm :

Họ nói người Nhật tân thời vẫn sẵn lấy sự chết trận làm vinh dự, trước kia trận đánh hồi Tàu (1894) hồi Nga (1904), phụ nữ đưa quân sĩ ra trận có là cờ trên đề 3 chữ « 必勝 必死 » nghĩa là cầu nguyện cho đánh giặc mà chết. Nay tấm vải chín ngàn người» nầy lại cầu nguyện cho khỏi chết. Ấy là chứng rằng người Nhật tăng quân ngày nay không có lòng khẳng khái như trước, có ý lo ngại cho sự chết. Sao cho bằng cái « cờ 'ên bắn mặt trời » của người Tàu, tỏ ra chí khí hăng hái ..

Đó là nghề may, nghề thêu cũng hàm ý chiến tranh

Tuy vậy xem chuyện tấm vải cũng là cờ trên mà nhìn thấy tâm lý người Nhật với người Tàu khác nhau tại chỗ thực tế với không tưởng : Tấm vải ngàn mũi kim, cầu cho khỏi chết, vẫn không có vẻ hăng hái, song nó là thực tế, đánh giặc mà giặc bắn không trúng mình, tức là mình được thắng. Trái lại, mặt tên bắn mặt trời, vẫn hăng dung thật, nhưng chỉ là cái mộng tưởng viển vông không khi nào có thực sự. dầu cho đời khoa nầy cũng chưa có ai phát minh ra tên bắn mặt trời kia, có chăng là Hiện-Nghệ đời Sở trong truyện hoang đường của người Tàu truyền lại chăng.

Nhưng dầu, sao chăng ta cũng phải nhận đời mới nầy chiến tranh có lắm cách.

Sách tặng

Hiệu sách Mai-Lĩnh ở Hanoi mới rồi có gởi ấn bản báo quyển COURS ABRÉGÉ D'HISTOIRE DE VIÊT-NAM » do thầy giáo Bùi đình Sin soạn.

Sách sử ký nầy dùng cho học trò lớp nhì và lớp nhứt các trường sơ đẳng học, giá bán 0$75, có phụ một bức địa đồ in màu chỉ rõ nước Nam từ lúc khai thì ở Bắc lần lần vào Nam rất rõ lại thêm một bản kê niên hiệu các triều vua, chỉ trong mỗi triều vua ấy có gì thay đổi lạ hoặc có xảy ra chuyện gì đáng ghi.

Bản-báo có lời cảm ơn hiệu Mai-Lĩnh và giới thiệu cùng độc giả.

Ti D.

Cái nạn «quản thúc» !

QUẢNG-NGÃI — Cô Mai thị Thạn ở làng Cung hòa, phủ Sơn tịnh, năm 1930, bị bắt vì cuộc biểu tình, kết án 9 năm tù. Sau được án giảm 5 năm, tha về. Tháng 11 năm 1934, can về vụ « tàng trữ sách cấm », lại bị bắt tống lao, kết án và lấy lại án cũ, cộng là 7 năm 9 tháng 10 ngày tù. Cô bị đày vào Nhatrang. Ngày 14-7-36 được án xá cho về, mà còn bị quản thúc.

Từ ấy đến nay, cô lẩn quẩn ở nhà, không đi đâu, mà cũng không làm việc gì trái phép.

Sớm mai ngày 16-9-37, cô đi chợ Châu-sa bán gà, nhơn tiện đem lảnh lụa đi cắt gấm quần áo cho Nguyễn thị Chim (người bà con ở gần, sắp lấy chồng), nên thị Chim cũng cùng đi với cô. Vì nhà lý trưởng ở xa, khi đi cô có nói với hương kiểm sở tại. Không rõ ai báo cáo thế nào, khi đến chợ Châu sa bán gà xong, vào tiệm may cắt quần áo, thì có xe điện của quan Mật thám Quảng ngãi, cầm bóng cô Thạn vào chợ tìm cô để bắt, và bắt luôn thị Chim bỏ lên xe chở về tòa. Lấy cung tiêu xong, thị Chim được tha liền, còn cô Thạn giải giao về phủ Sơn tịnh xét. Sau khi quan Phủ đòi hỏi hương lý xong, ngày 20-9-37 tòa sơ cấp Sơn tịnh chiếu theo luật còn trong hạn quản thúc mà đi ra khác làng, kết án (nhẹ nhứt) phạt bạc 3$00 và tha cho cô T. về. Cách 3 bữa sau, quan Tỉnh có đòi cô Thạn lên Tỉnh hiển lại cái án trên, cô một mặt kêu nài xin tha hẳn cái án quản thúc, để cô được đi làm ăn nuôi sống, nếu không xin ở tù trong hạn quản thúc ấy để nhờ cơm nhà nước nuôi sống, và xin tha phạt 3$, vì cô không có tiền mà nộp phạt. Quan Tỉnh có biểu : « Như ở đâu cho có chỗ nhứt định, không được đi qua làng khác, thì có thể liệu cấp cho nhiều ít để làm vốn sinh nhai, còn cái án phạt nầy đợi tư về Bộ sẽ xét nghĩ cho ».

Không rõ Bộ có thương tình mà tha cho cô không ?

P. V.

MỘT TỜ BÁO VỀ HỌC-SINH

"POUR LA JEUNESSE SCOLAIRE"

riêng cho các nam, nữ học-sinh lớp nhất và lớp nhì các trường Pháp - Việt trong cõi Đông - Pháp

Bài vở do những vị giáo-sư lành nghề soạn.

Nhà in MAI-LĨNH — HANOI xuất-bản

Giá báo 1 năm 1$80 — mỗi số 4 xu

Ai mua báo cả năm trước ngày 1er Novembre 1937 được biếu sách ngang với số tiền báo, nghĩa là mua 1$80 báo, được biếu ngay 1$80 sách — Chỉ những bạn mua năm mới được sách biếu.

Thơ và mandat gởi về : MAI-LĨNH — HANOI

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180.000 vé mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM KỲ, CAO-MÊN BẮC KỲ TRUNG KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thời bán vé trước ngày xổ 2 ngày Các ngày xổ số sau nầy :

5 Août. 9 Septembre. 14 Octobre. 2-12 1937 và 5 - 1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau nầy :

1 số trúng		4.000$	4.000$
8	»	1.000.	8.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36.000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$

1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự bào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ - Ý : BỘ NAM-KỲ từ số 000 000 đến số 099 999 và từ số 100000 đến số 199.999 — BỘ CAO-MÊN từ số 200 000 đến số 299 999 và từ số 300.000 đến số 399 999 — BỘ BẮC-KỲ từ số 400.000 đến số 499 999 và từ số 500 000 đến số 599 999 — BỘ TRUNG KỲ từ số 600.000 đến số 699 999 và từ số 700 000 đến số 799 999 — BỘ AI-LAO từ số 800 000 đến số 899 999 và từ số 900.000 đến số 999 999

Đã có đĩa Victor mới

BAN PHỤNG-HẢO

Cô Phùng-Há, Tư-Sang.
M.M. Năm-Châu, Tư-Ut ca nhiều tuồng mới đặc sắc.

SOCOA
—HUẾ—

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN
PHILIPS RADIO
VÀ
PILOT

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

ĐÀN ÔNG THẬN HƯ

THUỐC LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

của Lê-huy-Phách là thứ thuốc « bổ thận » hay nhất ở xứ này!

Thận là cơ quan bộ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận suy sinh nhiều chứng: đau lưng, vàng đầu, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, buồn bả chân tay, tiểu tiện khi trong khi vàng, tinh khí loãng... hoặc sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương. Các bệnh này đều làm kém đường sinh dục.

1) *Di tinh.* — Khi cường dương, không cần lúc nào, tinh khí không kiên được, mà tiết ra.

2) *Mộng tinh.* — Khi ngủ tưởng giao hợp với đàn bà, tinh khí cũng ra.

3) *Hoạt tinh.* — Tinh khí không kiên. Khi giao hợp tinh khí ra mau.

4) *Nhiệt tinh.* — Tinh nóng.

5) *Lãnh tinh.* — Tinh lạnh.

6) *Tinh khí bất sự nạp tử cung.* — Tinh khí rỉ ri ri, không bắn vào tới tử-cung.

7) *Liệt dương.* — Gần đàn bà mềm dương không cường được.

8) *Sau khi khỏi bệnh phong tình.* — Đau lưng, rụng tóc, vàng đầu, kém thân thể đau mỏi, mới qui đầu, tiểu tiện có ít vẩn...

Có các bệnh kể trên dùng LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ HUY-PHÁCH đều khỏi cả. Bệnh lâu năm lắm cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp đã thấy hiệu nghiệm lạ thường! Giá 1$00 một hộp.

Thuốc này bào chế rất công phu có vị phải tẩm phơi hàng tháng để lấy dương khí; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc này làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận bổ được sinh khí, cố tinh, và đắt nhất là vị « hải cẩu thận ». Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được toàn toàn như ý!

ĐÀN BÀ BẤT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là kém huyết mà mắc bệnh bất điều Kinh để không điều, còn sinh ra nhiều chứng: vàng đầu, ù tai, chóng mặt, mỏi xương sống, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHÚNG NGỌC số 50 giá 1$50. Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh Bất điều. Dùng một hộp thuốc này kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00. Riêng dùng cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc này kinh nguyệt điều hòa, tăng thêm sức lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LE-HUY-PHACH
N 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở TRUNG-KỲ. — Thanh hóa: Thái Lai 72 Route Bà Triệu. Vinh: Sinh Huy 80 phố ga. Huế: Vân Hóa 29 Paul Bert. Qui Nhơn: Trần văn Thông Av Khải Định. Quảng-Ngãi: Lợi-Hưng Route Coloniale 1. Khatrang: Ng. Đình Tuyển Tailleur Sontinels. Tuy hòa: Ng-x Thiều. Dalat: Hàm Nam được phòng. Phan-rang: Bazar Vô-ngọc Phanri: Ích công-thương-cục. Faifoo: Châu-Liên, 223 Pont Japonais Pleiku Thái quang Khanh. Và khắp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đều có đại lý cả.

THI TỪ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(*Tiếp theo*)

Đảo có 1 quan Tham-biện (directeur, administrateur du Pénitencier) giữ chánh quyền tối cao, thuộc dưới quyền quan Thống đốc Nam-kỳ, một viên ký-lục giữ tài-chánh, một viên Chef (Gardien en chef) phân bác gardien ma-tà, đốc suất công việc trong tù và việc canh phòng tù ngục, có một trại lính tây (caserne) do một vị quan Hai cai quản, lính Tây và lính Ấn-độ có trên 100 người. Có sở Bưu điện, do một ông chủ người Tây coi sóc. Tuy là nơi đày tù ở cách ngoài biển mà quan thự cao sạch, đường sá chỉnh đốn, không kém trong đất. Có một nhà thương (ambulance), có quan thầy thuốc chăn bệnh cho thuốc, cả người civil và tù, dùng người tù làm khám hộ. Chúng tôi mới lại, lãnh thẻ bài và quần áo, sang nhà thương trồng đậu sau mới vào khám (đây và dưới, đều kể chuyện năm 1920 trở về trước, về sau có đổi khác nhiều).

XX

Chung quanh có bức thành bao, trong rộng độ một mẫu, ấy là ngục-viên (bagne — nhà ngục thứ nhứt. Năm 1917 có làm thêm một sở gọi là bagne 2), bốn phía có thành cao, chỉ chừa cửa trước và cửa sau. Ngoài cửa trước có trại gác, nhà giấy Gardien-Chef, kho chứa các khí dụng, đều sắt đựa theo tượng lao. Cửa sau, bên trong thì nhà bếp, giếng và kho xay lúa, và ngục-tối (cellule), mấy hầm để phạt người phạm trọng tội.

Chính giữa vòng thành ấy chia làm 2 bên, 2 giãy khám dài, mỗi giãy 5 phòng, lấy số từ 1 đến 10, mỗi phòng chứa được trên 100 tù, theo án và xâu việc mà chia phòng (như chung thân ở 1 khám, lưu ở một khám, thợ mộc ở 1 khám, sở rẫy (jardin) ở 1 khám v v.).

Giữa 2 giãy khám, cách một cái sân rộng 12 thước tây, có trồng 2 hàng cây bàng, bóng che mát cả sân. Trước giãy khám có hiên rộng (tù gọi hàng-ba), nơi hiên đó là chỗ tù nhóm ngồi ăn.

Đồ ăn đựng bằng sắt tây, lon nhỏ đựng cơm, mắm, cá, 1 ji, thùng lớn đựng canh; dùng thứ sắt tây này tiện lợi được cái không mẻ sứt. Khi ăn cứ 7 người 1 khám, 7 cái lon, 7 đôi đũa, 1 lon cá khô nấu, 1 lon nước mắm 1 thùng canh, hoặc rau, 1 thùng cơm. Cơm lứt, gạo xay không giã, đồ ăn thì cá khô và canh là món ăn độc nhứt quanh năm, thỉnh thoảng có bữa thịt, mỗi tuần một lần. Trong mấy bài tập vịnh của tôi có bài:

Khô ngư hàm ư diêm,
Thô phạn hắc như thiết,
Thất nhân cọng nhứt bàn,
Tịch địa tứ thao thiết,

枯魚鹹於鹽
粗飯黑如鐵
七人共一盤
席地肆饕餮

DỊCH: Cá khô mặn như muối,
Cơm lứt đen như sắt.
Bảy người chung một mâm,
Ngồi lết cứ xực gắt.

Đấy là chép chuyện thiệt vậy.

XXI

Làm xâu. — công việc trong tù, đều có phân từng sở, có sở nhứt định, có sở tạp dịch. Sở nhứt định (fixe như thợ hồ, thợ mộc, thợ rèn, hầm gạch, sở rẫy v v, những sở nầy thường cắt bọn khổ sai có kỹ hạn và tội án nhẹ ra làm. Còn tạp dịch thì bất thường, nay xâu nầy, mai xâu khác (corvée diverse), có việc thì bắt làm, như xe đá, dọn tàu, đốn củi v. v. Án nặng chung thân, thường cấm cố và đập đá trong vòng sau khám, ít làm xâu ngoài.

Có một việc mà chúng tôi trọn đời không quên được: Nguyên xâu trong tù thì đập đá là công việc nhẹ nhứt. Chúng tôi mới lại tháng đầu, còn bị cấm cố trong khám, thường ngày ma-tà dẫn ra cùng bọn tù kia đập đá sau Bagne. Bọn tù kia nó đập đá dễ dàng làm sao! vô luận viên đá lớn nhỏ, cầm búa đập xuống là rã ra từng miếng, trong chốc lát đã thấy đống đá đập rồi chất đống. Duy có « tụi quan to » chúng tôi thì ra sức khỏe mà viên đá không chịu bể. Đến viên đá con con mà rút cả thần lực đập luôn 5, 7 búa, nó vẫn cứng cỏi, không thêm bể, mới nực cười cho chớ!

Vì cái cớ đó, cái tiếng « quan to bên » thành ra câu nhạo trong làng tù, thường bị các chú ma-tà mắng nhiếc luôn.

Không những thế, tụi quan to có cái túi văn chương, bình nhật ngạo nghễ với đời đã thành thói quen, đau ở trong cảnh tù tội mà thói ngạo ấy không chừa, tự nhiên có hồi phải lộ; gia dĩ đối với gardien, ma-tà, chưa quen cái lối ăn nói thô phụng bợ đỡ như bọn tù kia (trong tù đối với ma-tà, xưng hô cũng theo giai cấp như quan trường, thưa bẩm sai là đã xanh giặc, như Cai thì gọi bằng «chú», Đội gọi bằng « thầy », Quản thì bẩm « ông » v.v. . Bởi có cái tượng bình đó, các bác ma-tà cho «tụi quan to» là vô lễ. Một ngày nọ, có một chú ma-tà nhỏ tuổi coi xâu đập đá, thấy «tụi quan to» đập đá ươn quá, tay cầm cây roi mây đi tự đầu nầy đến đầu kia hỏi từng người:

— Mầy cái gì?

— Bẩm Cử-nhân. Chú cho một roi.

— Còn lão nầy cái gì?

— Bẩm Tấn-sĩ. Khi bẩm có bộ cười, chú ta cũng cho một roi khá đau và bảo: mầy ăn nói vô lễ, cho một roi từ rầy về sau biết tay tao! rồi Ấm-sanh, Tú-tài, đều được thưởng ngọn roi kỹ, duy có người xưng Chánh-tổng được khỏi roi (người trong Nam không biết khoa giáp là gì, nên trọng chánh phó tổng hơn). (Sẽ tiếp)

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 2)

QUẢNG-NGÃI

Đã thuận không đập đập nữa

T. D số 1077 ra ngày 1er-7-37, có đăng tin « Tiếng hàn vỡ đập cạn » ở làng La hà (Tư nghĩa) nói Võ đình Hòe đắp bờ đập ngăn sông La hà, thiệt hại cho nhiều điền hộ ..

Việc nầy Võ đình Hòe đã thuận không đắp đập ấy nữa. Điền hộ hân hiện. nay cũng đã hòa hưu.

La Sơn

Chuyện vải sợi lên giá

T. D, số 1113 ra ngày 25-9 37, có đăng chuyện vải sợi lên giá, nói ông Nguyễn-phan-Long chủ hiện dệt ở Quảng-ngãi kêu nài và có sắt co cùng quan Sứ...

Nay được thơ ông Nguyễn-phan-Long cho hay rằng ngày 11-9 37 ông có đưa đơn lên quan Sứ tỏ bày về việc các nhà buôn vải sợi lên giá quá cao. như ở nhà máy sợi Nam-định bán 274$, một kiện (40 bó), khi mua về họ bán ra 374$ thế là mỗi kiện lãi tới đến 100$, thật bấy lâu chưa từng thấy. Ông xin lập một hội đồng xét buộc các nhà buôn sợi phải bán ra một giá quân bình, để các nhà dệt khỏi thất nghiệp v. v. Đơn ấy không phải đơn kiện ai, và không có chuyện cải cọ.

Quan Sứ sắt sẵng thi hành công việc ông Long xin. nhưng còn tư vấn Khâm-sứ hỏi lại giá sợi ở Nam-định cho chắc chắn.

T. D.

NINH-THUẬN

Dân không thuận người hương bộ ấy

Hương bộ làng Mỹ an chúng tôi khuyết. Ngày 24 tháng 10 ta năm nay, thầy chánh tổng Kinh Dinh đến làng thị chứng cử người mới. Đại bảo mục Nguyễn như Cang và Trịnh xuân Cảnh vì tình riêng, xướng cử Nguyễn Cừ. Nhưng Nguyễn Cừ trước làm lý trưởng bị bãi dịch và bị phạt giam (trát số 810 ngày 19 tháng 3 năm Bảo đại thứ 8), dân chúng phản kháng, việc phải định lại.

Ngày 21 tháng 7, phó tổng vâng lịnh quan Đạo Ninh thuận đến làng cử lại. Hương chức và dân thuận cử Nguyễn Cát (cựu phó bộ) và Huỳnh Diệm (cựu tri dinh) nhưng 2 đại bảo mục Nguyễn như Cang và Trịnh xuân Cảnh lại cố cam Nguyễn Cừ. Vì thế nên trong giấy kiết cử phải đề tên cả ba người, rồi để bẩm lên quan Đạo, lựa lấy một người. Tất cả hương chức và dân cũng không ai bằng lòng Nguyễn-Cừ.

Ngày 7 Sep'embre 1937 dân có đơn kể rõ các lẽ trên, dân xin quan Đạo Ninh thuận hãy tên Nguyễn Cừ trong tờ kiết cử ngày 21 tháng 7, nhưng Nguyễn Cừ vẫn được làm hương bộ và đã thương với quan Công sứ Phan-rang cấp bằng cho y.

Hương bộ là một công chức của làng thì phải được dân tín nhiệm, nếu chẳng kể đến đa số dân làng mà cho Nguyễn-Cừ chấp bộ hô danh, thì không khỏi nhiều sự rắc rối về sau.

Chúng tôi xin quan trên xét lại mà cho cử người khác thì mới thỏa lòng dân và làng chúng tôi.

54 người ký tên,
điểm chỉ và đóng triện

PHAN-THIẾT

Số tiền cứu tế ấy sao chưa thấy làm gì?

Ở Phan thiết, từ ba năm nay, nơi giấy thuế thân có ghi một ngọn tiền cứu tế, năm 1935 mỗi người dân chịu 0$10, năm 1936 không theo, năm 1937 đến 0$20 Tỉnh sở tỉnh Bình-thuận số tiền ấy kon nhiều, thế mà cơn đồng bào ngoài Bắc bị nạn vỡ đê, sao chưa thấy gởi giúp?

Dân phường Đức-thắng

Cuộc Trung-Nhật

(Tiếp theo trang 1)

Sau khi công phá Quảng châu, máy bay Nhật lại bay đi thả trái phá xuống những địa điểm về quân sự ở chung quanh đó, như các sân máy bay Hồ môn, Trường hóa và cầu sắt L'ankong.

QUÂN NHẬT LẤY THÊM TRỊNH CHÂU NỮA

Đông kinh, 28-9 — Các tướng tỉnh Nhựt tuyên bố rằng sau khi lấy được thành Bảo định, quân Nhựt đánh thẳng xuống miền nam và bữa qua mới lấy được thành Trịnh châu nữa. Lấy được thành nầy, quân Nhựt lại có đoạt được 1 chuyến xe bọc sắt và nhiều toa xe lửa quân dụng của Tàu.

PHONG TRÀO PHẢN ĐỐI CHIẾN TRANH Ở NHẬT

Thượng-hải, 29-9 — Quân Nhật sang đánh Tàu lần nầy, tổn phí nhiều quá; trong nước trừ phái quân nhân ra, ai ai muốn. Hiện phong trào phản đối chiến tranh đã lan khắp nước. Hoạt động nhất là các đoàn thể đàn bà và thanh niên.

NGA PHẢN KHÁNG NHẬT

Moscou, 28-9 — Nga xô viết đã gởi cho Nhật một bản công điệp bảo trước rằng nếu sứ quán Nga ở Nam kinh bị thiệt hại thì Nhật sẽ phải chịu trách nhiệm.

. . . Ở ANH CŨNG SÔI NỔI DỮ

Londres, 28 9 — Mới thành lập một hội chuyên việc phân phát khắp trong nước Anh những giấy yết thị sẽ đem dán trước cửa hàng buôn: «chúng tôi không bán hàng Nhật». Các hội viên ký lại đeo ở cánh tay cái bảng đề mấy chữ: «Tôi không mua hàng Nhật»

Phong trào bài Nhật đang lan khắp nước Anh một cách lanh chóng lắm. Đã có hàng mấy nghìn người tỏ ý muốn hiệp tác với hội kia.

Mittand, 28-9 — Thương hội Anh họp tại Birmingham hôm 27 9 đã bỏ phiếu ưng chuẩn một bản quyết nghị tẩy chay hàng Nhựt.

Các giáo sĩ trong giáo hội tại Londres vừa tổ chức một cuộc biểu tình bài xích việc phi cơ Nhật bắn phá các thành phố ở Tàu.

Ủy-hội chấp hành của Liên-hiệp hội thợ mỏ ở xứ Galles du Sud cũng vừa mới bỏ phiếu tại Cardiff ưng chuẩn một bản quyết nghị nói rằng: « Liên hiệp hội các thợ mỏ nầy, gồm có 12 vạn hội viên, tỏ tình bài xích các việc giết hại những thường dân bên Tàu » Bản quyết nghị ấy đã sao gởi cho Ngoại giao Tổng trưởng Anh cùng hai đại sứ Tàu Nhật ở Londres.

Wellington, 28 9 — Chi bộ của Lao-động liên hiệp hội xứ Nouvelle Zélande, tại Auckland, vừa mới ra lệnh cho những công nhân có chưa trong hội đừng cất hàng Nhật tên xuống các tàu. Cái bộ nầy còn đương bàn thực hành việc ấy ở khắp xứ Nouvelle Zélande.

Báo «Cười» đã ra đời

Tuần báo « CƯỜI » do ông Lê-thanh-Cảnh sáng lập, ông Trần thanh Mại chủ bút đã ra số đầu ngày 1er Octobre.

Tòa soạn ở số 59 rue Gia long Huế. Giá báo mỗi năm 3$50, 6 tháng 1$80, mỗi số 8 xu.

Bản báo có lời chào mừng bạn đồng nghiệp và giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

INJECTION PEYRARD

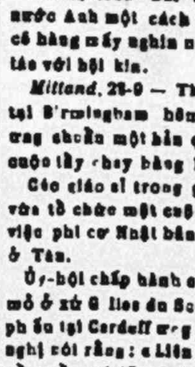

Thuốc thực hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỀ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay lâu cũng đã lâu rồi

Trong 223 người A.Rập dùng thuốc nầy thì bình bệnh hết 221 người (Y theo lời phát các lương-y ở Alger). Bán công các nhà thuốc có danh.

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

M.M. Lavielle Directeur Nhà máy đèn	(5 pièces) Tourane	3$00
Xy. Eucaisseur;	— do —	2.00
Anh em ở Bureau	— do —	2.05
— do — Bobinage	— do —	1.10
Réseau và Electricien	— do —	0.50
Nhà máy.	— do —	6.55
	Cộng	15$00

Theo danh sách trên đây là 15$20 nhưng người thay mặt đăng gởi bạc có trừước mandat và tem thư hết 0$20, nên chỉ gởi mandat cho bản báo có 15$00 thôi

Số trước	81$24
Tổng cộng	96$24

KHO Chuyện

Lòng can đảm của người Nhật, thế giới đều biết. Cách tự tử bằng lối rạch bụng hết ruột Harak-iri, dân tộc nào cũng khiếp. Đến cách hy sinh vì tổ quốc lại đáng khiếp nữa.

Báo *Presse Indochinoise* kể chuyện: trong trận Trung-Nhật mới đây, có viên Hạ-sĩ-quan bị giết. Viên nầy con bà Yamanouchi, có kẻ tới thăm hỏi bà thì bà nói: « Tôi hết sức vui mừng được tin con tôi chết một cách vinh dự như thế, tôi không tiếc chút nào, vì cha sinh nó đã nguyền cho nó chết vì nước kia. Tôi còn ba đứa con nhỏ nữa, chúng chúng lớn lên, tôi cũng mong cho nó chết cách đó ».

Một người đàn bà mà có cái giọng như thế, bảo gì q ân « Mặt trời mọc » có cả một mộng tưởng năm thế giới trong tay!

Theo *Việt-báo* ra ngày 1-10-37, vừa rồi bà Guillon (vợ một viên Ký sư) đứng trong nhà xe ngắm mặt của bà ở Đô-sơn (Bắc-kỳ) để coi đóng những chai dầu vừa lấy ở thùng ra. Bà sắp gần xi thùng dầu ấy lại thì thình lình bị một tiếng nổ vang trời: bà Guillon, cậu con nhỏ ông Paul Ressignol cùng người bồi và người ở gái, đều bị lửa bắt cháy áo quần. Có người cứu, chở bà Guillon đi nhà thương Hải-phòng thì chết; cậu bé kia chở đến nhà thương Hanoi cũng qua đời; hai người ở, được đưa qua nhà thương Hải-phòng.

Trưa chủ nhật 26 Sep'embre, toàn cả 4 phạm ở khám Bến-tre (Nam-kỳ), đến bữa ăn, rả ra ô om sòm, vì đồ ăn không ăn được. Nhà chức trách coi thấy thì họ ăn uống lại liền (Theo *Điện-tín*)

THƠ-TÍN

Ô. đàn làng Văn qui, Hải lăng, Quảng trị

Chuyện Hương lý bất công, nên kêu với quan địa phương đã và sau đơn có người thay mặt đứng ký tên. Muốn đăng báo thì gởi bản cáo và viết một mặt giấy

T. D.

XÀ-PHÒNG NHÀ-QUÊ

Xà phòng Nhà-Quê mới ra đời vẫn được chứng nhận lại Tòa Qui-phơn rồi. Các cô, các Cha và các bà nhà Phước mua dùng nhiều và có lời khen « Xà phòng Nhàquê tốt hơn hết ».

Tại sao xà phòng Nhàquê tốt hơn các thứ khác??

VI
1°/ Nấu theo kiểu Marseille, lọc lấy thuốc ra bày bán mới thành xà phòng được
2/ Xà phòng Nhàquê ở chính nơi thổ sản dừa, nên cần tinh phần đầu
3/ Xà phòng Nhàquê không tóp, giặt ít hao, nhiều bọt và mau trắng y phục, lại xài ít nước mà không hôi

Vậy các Ngài nên coi chừng các thứ xà phòng phấy sống, vì dùng đến phải mất hư y phục!!

Xà phòng Nhàquê mong các Ngài cần lòng tán thành cho cần kỷ nghệ nước nhà mới mở đầu đầu tiên nơi sáng giá được đứng vững và thịnh vượng, rất đa tạ.

Xà phòng Nhàquê cần nhiều Đại-lý đã tư cách khắp xứ.

Ngài nào cần hỏi điều gì xin viết thơ thương lượng

Savonnerie Nhà-Quê
NGUYỄN-NGỌC-THỊNH
Fondé pouvoir
BÌNH-DƯƠNG
Annam, Phú-mỹ

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS
là 3 hiệu máy tốt nhất.
Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

ĐẠI-LÝ:
LÊ-VĂN-TÀI
42 -:- rue Georges Guynemer -:- 42
SAIGON

CÓ MỘT, KHÔNG HAI

100 người có tới 99 người bị bệnh PHONG-TÍCH lầm bài bị bệnh mà không hiểu bệnh gì, đọc kỹ dưới nầy sẽ rõ:

Cơm no, rượu say, nội bàm tính dục hoặc đa nơ đi ngủ hay đi tắm ngay nên thọ bệnh, gọi là bệnh PHONG-TÍCH, không phải đau đờn-đẩy, không phải đau bụng kinh-niên.

Khi thọ bệnh: Thấy: đầy hơi, tức ngực, chân cẳng không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng cổ bình bịch, khi ăn uống xong rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua) khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng khi đau lưng, đau rã trên vai, người thường ngáp ngắn, buồn bã chân tay, bị lên mặt nổi mụn, đa bụng đầy. Chỉ một vài liều!

PHÒNG-TÍCH
THẦN-DƯỢC « CON CHIM »
thấy đã chịu hoặc khỏi ngay, không kể công phạt tự gì, đàn bà có thai cũng uống được.
Mỗi liều một bịn uống giá: 0p.30
Mỗi liều hai bịn uống giá: 0p.50
VŨ-ĐÌNH-TÂN
Ấn-tử Kim-tiền 1936
178 bis Lachtray -:- HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:
HUẾ: Vĩnh-Thường, 48, phố Gia-Long;
TOURANE: Nguyễn-hữu-Vinh ở Quảng-Cự;
NHATRANG: Kim-Anh, Librairie;
PHANTHIẾT: Lê Nam-Hưng, Commerçant;
QUINHON: Đông-Lợi, Avenue Khải-Định;
QUANGNGÃI: Chế-Hoàng ở Sông-Vệ;
SOCTRANG: Ng.-văn-Mạnh, Maire à Saïgon;
VINH: Hồ-chí-Lan Maison Sinh-Huy;
VIENTIANE: Mme Phan-thị-Lộc, rue Tayforta;
THAKHEK: Bùi-Tiến Hoàng Nhật-Nhựt-Tân;
LUANGPRABANG: Trần-văn-Chánh, Entrepreneur
Các tỉnh khắp Trung-Nam-Bắc có đại-lý.

https://tieulun.hopto.org

Bệnh Quỷ Thuốc Tiên

Nếu các ngài mắc bệnh Lậu, hay Tim-La, mới hay đã nhập cốt, hay Lậu đã Nhập-cốt, thì trong người ăn được khỏe mạnh, chỉ khi nào thức đêm uống rượu vào, trong người mệt nhọc thì sáng có tí mủ, hay nước đái vàng, hay có cặn trắng, như thế là lậu nhập cốt, bệnh như thế vô tình đi lại với vợ, khi người vợ mắc phải thì không đau buốt gì, chỉ thấy ra khí hư, huyết bạch, sau các vì trùng ấy nó ăn vào trong tử cung, thì hay lạnh bụng, đau bụng, đau gió con (Métrite) đa thì vàng, hay nóng sốt vặt, hay nhức đầu v. v., vì không đau buốt, vì tử cung cần đàn bà nó ngăn và bọc, vì thế không mấy người biết tưởng không phải bệnh lậu, như thế để lâu sinh ra lắm bệnh nguy hiểm lắm. Vậy các ngài mắc các bệnh đó mà đã uống đủ các thứ thuốc, trong Nam, ngoài Bắc, rốt, bệnh vẫn không khỏi và rất hết sạch độc, thì cứ tin dùng thuốc HOÀNG-VĂN-ÁP ở Kinh-xá BẮC-NINH (Tonkin) nặng thế nào cũng mau khỏi và rất hết sạch độc, người không hại, không hai sinh độc, thực như thần, chứ bản hiệu không như mọi người nói như thần, như thánh rất lại chỉ là tên người có bệnh, ăn mất bệnh còn, còn thuốc của bản hiệu hễ uống là khỏi, thuốc lậu 1$60; Tim-La 2$00 1 lọ, thì mua gửi lính bảo giao ngân; bán tại Lê Nam-Hưng Phanthiết, Quảng Lợi, Chợ Gôm Phanrý, Mỹ Linh 99 Avenue Paul Doumer Haiphong, các đại-lý Huế, Saigon, vân vân.

TRỊ TẬN GỐC

Tuyệt nọc các chứng bịnh Phong tình

Chỉ có thuốc

SƯU - ĐỘC BÁ - ỨNG - HOÀN

HIỆU

ÔNG - TIÊN

hay hơn hết, bất
cứ bịnh nặng nhẹ lâu mau
thế nào, dầu cho độc đi nữa thuốc

SƯU - ĐỘC BÁ - ỨNG - HOÀN

Hiệu ÔNG-TIÊN cũng tống lôi gốc
độc ra dứt tuyệt khỏi căn
trừ cũng không hại
sanh độc không
hành bịnh
nhơn

✚

Cam đoan chắc chắn, trăm người không
sai một (chắc như vậy).

ĐÓN COI SỔ BÁO TỚI

bức thơ ở Pháp-quốc
gởi về khen tặng

Có bán khắp nơi

NẾU BỆNH HO

LÀM ĐAU RỨT NGỰC...

Không bao giờ ta mắc bệnh ho nặng lập tức. Trước hết bị phát lạnh, nặng đầu, ngạt mũi. Trước thình thoảng ho khan vài tiếng, sau lâu dần thành ra ho sù sụ cả ngày, sương sượng đau nhức vô kể.

Hơi các người mắc bệnh cảm, bệnh ho sổ mũi để lâu không chữa, các người nên chạy chữa ngay lập tức: uống thuốc ngọt hiệu "Vosges Cazé" ngay đi. Các ông lương y cho là chữa bệnh ho thì chỉ có thuốc ấy là kiến hiệu nhất, ho nặng cũng vậy.

Chúng tôi không ăn nói nhẹ nhàng đâu. Các người hãy đọc mấy câu này của ông G, Locomte (Deville, Ardennes):

« Tôi dùng thuốc ngọt xứ Vosges đã mươi ngày nay. Ngay từ mấy hôm đầu, tôi đã thấy thuốc đó kiến hiệu một cách lạ lùng quá. Nay tôi được dễ chịu lắm, ho đã sắp tan, ngủ yên như trước. Vì vậy trong họ tôi ai cũng dùng thuốc ngọt "Cazé" cả.»

Coi như vậy, các người thử nghĩ mà xem: thuốc ngọt hiệu "Vosges Cazé" đã kiến hiệu cho nhiều người khác, sao lại không kiến hiệu cho các người?

Hoặc các người mắc bệnh ho sổ mũi, hoặc bệnh ho đờm, hoặc bệnh hen, nghe như gió thổi trong phổi và ho cả ngày: uống ngay thuốc ngọt "Vosges Cazé": chỉ có thuốc đó làm cho dỡ ngay.

Sirop des Vosges Cazé

Bán tại các hiệu bào chế, hay tại hiệu:
CAZÉ, Pharmacien, 68 bis, Avenue de Châtillon, PARIS

VINAIGRE

DESSAUX FILS

(ORLÉANS)

Thứ dấm chính hiệu làm bằng rượu nho rất tốt của nước Pháp

Các ngài nên coi chừng những thứ giả hiệu.

Coi kỹ lá nhãn

Haiphong **POINSARD & VEYRET** Hanoi

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Lúc nầy khí trời độc địa nóng nực, nên con người mà nhất là trẻ em thường hay sanh ra ban cùi, ban trắng, ban đỏ, ban đái, trái trời, trái rạ, trái giống, v. v... làm cho nóng nẩy trong mình như lửa đốt, hay là cơm nóng cơm lạnh, miệng trết khô khan khát nước, nhức đầu, tứ chi rã liệt, nếu không sớm trị để lâu nhập vào Tâm, Can, Tỳ, Phế làm cho nóng mê man, sốt, nói xàm, hết sức nguy hiểm cho tánh mạng vô cùng, hãy dùng thuốc THỐI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong 5 phút hết liền. Chẳng như vậy. Mỗi gói: 0$10.

Người kén xỏ cách nào?

Dùng thuốc tiêu xỏ hiệu ÔNG-TIÊN cũng đặng vì không đắng không bết, không phạt tỉ, không đau bụng, khỏi cần kiên cử, lúc dùng cứ việc ăn uống như thường, nó xỏ vô số đàm đọng phần dơ và sên lết. Mỗi gói: 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho cảm, ho cảm, ho bạn, ho có đàm hoặc không đàm cũng đàn bà có thai mà ho, ho sản hậu, dùng đến thuốc nầy, quí Ngài chắc sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán khắp nơi và hai chi cuộc Saigon, 222, rue d'Espagne, Dakao, 188, Boulevard Albert 1er bán chạy nhất.

Cáo bạch

Các nhà buôn nên biết.

Mỗi nhà chỉ mất có năm (5 xu tem gửi thơ về lấy mẫu và giá hàng ngay thời sẽ được giá hạ, bằng ít ngày nữa thời giá lại cao hơn.

Nhân tiện xin giới thiệu với các ngài nhà AN-THÀNH mới nhận thêm được máy làm áo chemisette ở Tây gửi về, nên lại mới chế ra các kiểu áo chemisette Croisée lối mới rất đẹp, phần nhiều các bạn trẻ về phái đàn mới rất ưa kiểu Croisé AN-THÀNH

AN-THÀNH có bán các thứ lĩnh lụa Nội-hóa, các thứ áo chemisettes, Croisées, Pullovers, Chandails, quần lót bằng coton và laine, các thứ tất Sport và tất kaki nhà Binh hiện nay đang dùng nhiều, còn nhiều thứ hàng khác.

Bán buôn giá đặc biệt.

AN - THÀNH

N° 44, Rue de la Soie 44 — HANOI

Chiều nay dùng trước bữa cơm một **GRAIN DE VALS**

Thuốc tẩy nhẹ làm trong sạch máu

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lỗ, ghẻ — Già suy gầy, trẻ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cử đàng chồng đỏ da, man trẻ lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHỦ

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ: Di-tinh, mộng-tinh hoạt-tinh — Khi sơ phát: đau lưng, mỏi vai, mắt hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, mệt khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm bao mộng-mị vân vân.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

« .... Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges đỏ sang) tươi tốt « trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN:

« .... Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu rất quí như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết;

S H E L L

SHELLCOOL
SHELL A CYL
HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

Biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

SỐT RÉT LÂU NGÀY RẤT CÓ HẠI ĐẾN THÂN THỂ

PHÁT - LÃNH - HOÀN ĐẠI - QUANG

Trừ khỏi bệnh sốt rét rất hay,— Phàm những chứng sốt rét có cơn, sốt rét lâu ngày, sốt rét liên miên, sốt rét ngã nước, (rét rừng) rét nhiều nóng ít, hay là rét ít nóng nhiều, hết thảy các chứng thuộc về ngược tật, hễ uống thuốc Phát-Lãnh-Hoàn Đại-Quang đều khỏi hẳn, trừ tuyệt nọc rét, không khi nào phát lại. Nhất là ở những mạn ngược, sơn lam chướng khí rất nặng, nên hay sinh ra chứng rét rừng, nếu trữ sẵn thuốc nầy mà phòng thân thì chẳng lo chi hết.

Mỗi lọ giá. . . . . 0$10 — 12 lọ giá. . . . . 1$00

KHẮP CÁC NƠI TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP ĐỀU CÓ ĐẠI-LÝ

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

29 — PHỐ HÀNG NGANG — HANOI — GIAY NO SỐ: 875

Tiểu-thuyết « Sở Dĩ Quái Hiệp » đã ra số 7 để biếu không. Xin nhớ đón xem.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant HUỲNH-THÚC-KHÁNG